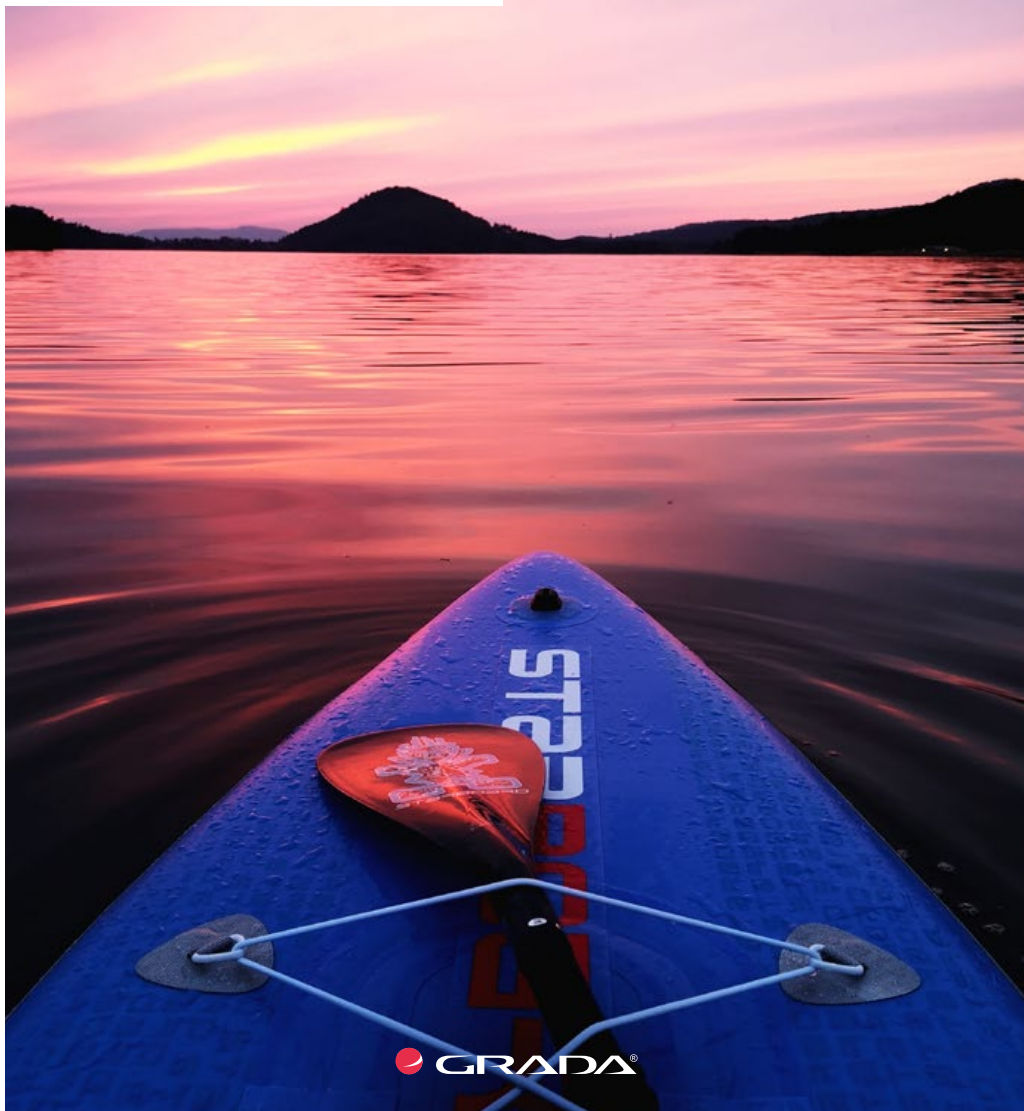

Na

Monika Klemšová

paddleboardu za snem

Monika Klemšová

Na paddleboardu za snem

Grada Publishing

Obsah

1	Šťastná naivní amatérka	8
2	Jak to všechno začalo	10
3	Revoluce s pádlem v ruce	14
4	Objevení světa – moje první řeka	22
5	Prstem po mapě k českému rekordu	31
6	S paddleboardem zemí Vikingů	55
7	Divoká voda poprvé a naposledy aneb jak jsme s Hubertem topili vodácké instruktory	70
8	Ze Stockholmu do Helsinek přes Alandské ostrovy	74
9	Malé velké útěky	108
10	Vzpoura šedin a bolavých kloubů	116
11	Kanadský sen	119
12	Yukon, větší než život	125
13	Vůně Kanady a „bílá špína“	174
14	Medvědí tanec na Big Salmon River	186
15	Poslední řeka	208
	Vysvětlivky	227

Na zázrak nečekej, zaříd' si ho sám...

Šťastná naivní amatérka

Jeden kamarád, zkušený kajákář, mi pomohl najít definici mého počínání. Během přednášky, kde jsem promítala fotky a mluvila o svých dalekých cestách na paddleboardu, se tajně krčil vzadu, abych si ho nevšimla. Chvillemi schovával hlavu v dlaních nebo byl sesunutý na židli napůl vleže jako školák při hodině dějepisu. Vypadalo to, že každou chvíli spadne pod stůl. Abych neztratila nit, musela jsem se dívat jinam. Na konci promítání ke mně přišel a povídá: „Jsi šílená! Jak tě mohlo vůbec napadnout pádlovat ze Švédska na Alandy? Víš, jak je to daleko? Já to jel v mlze a fakt jsem se bál.“ Oponuji, že nejsem sebevrah. Do blbých podmínek a příliš velkého rizika bych nešla.

Pravdou je, že na mé cestě ze Stockholmu do Helsinek to bylo nejobtížnější místo. I když jsem byla připravená, měla jsem strach. A tak když se naskytla příležitost, stopla jsem si před přejezdem k Alandským ostrovům plachetnici. Vždycky mám náhradní plán pro případ, že se ten původní zvrtné nebo se na to v danou chvíli prostě necítím.

„Je to mnohem dál, než si myslíš,“ nedá pokoj a zarputile trvá na svém. „Ty jsi prostě..., no prostě...“ Hledá to správné slovo a má z toho očividnou trýzeň. Na chvíli se do něj vcítím a myslím, že to mám: „Amatérka?“ Vykulil oči a vyrazil ze sebe: „Jo. To je přesně ono!“ Vypadá, že se mu konečně ulevilo. Do debaty se vkládá další kamarád, ten se naopak naší rozepří výborně baví. „Hele, ona by ty svoje nápady asi nepřežila, kdyby byla úplně šílená,“ směje se. Rozčilený mořský vlk ale jen kroučí hlavou, že je to stejně marné, protože rozum prostě nemám a mít nikdy nebudu. Každopádně už se trochu uklidnil a jeho zježené obočí se vrátilo na své místo.

Ano, jsem šťastná naivní amatérka. Ten cejch dobrovolně přijímám. Navíc toho rejpalu podezírám, že někde pod tou tvrdou skořápkou na mě tajně

myslí. Má to háček, není sám. Trvám na tom, že nejlepší věci, které jsem kdy podnikla, byly právě ty zdánlivě šílené. Obvykle to vzniklo jako nějaká osobní vzpoura. Život za kancelářským stolem nebo v dopravních zácpách, nad kterým se nikdo nepozastavuje, je často mnohem šílenější a hlavně zdraví škodlivý. Něco o tom vím, mám to vyzkoušené na vlastní kůži.

Autorka v Helsinkách

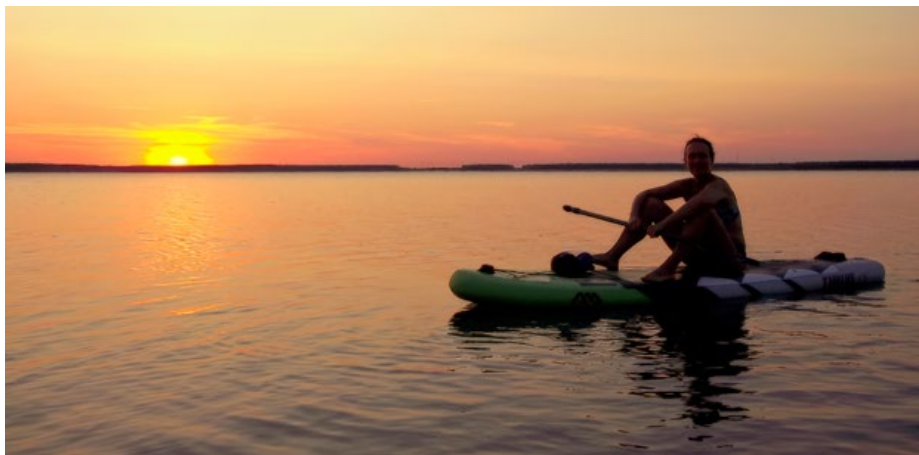

Jak to všechno začalo

V létě 2016 jsme s přítelem vyrazili do olympijského parku na Lipně. Všichni tam žili mimořádným sportovním kláním v Riu de Janeiru a u obří obrazovky během přenosů fandili sportovcům. Já si užívala atmosféru, dobré pivo a obdivovala krásně osvětlený přístav.

Součástí programu pro návštěvníky bylo i sledování nočního závodu paddleboardů, docela zajímavá podívaná. Poprvé jsem měla příležitost vidět tu věc opravdu zblízka. Nechtělo se mi věřit, že to prkno je nafukovací. Když se nikdo nedíval, šla jsem si na ně tajně sáhnout, jako nějaká uličnice. „Fakt je to tvrdý jako beton. Geniální. To by šlo sfouknuté a sbalený krásně šoupnout do auta nebo do vlaku, prostě kamkoliv...“ byly moje první myšlenky. Když jsem ale zjistila, kolik ta věc stojí, touha mě opustila. „Kdepak, takový peníze za to nedám, abysme se jen párkrát za rok svezli.“ Občas jsem si pak u přítele na loděnici půjčila staré serfové prkno a k němu dlouhé dřevěné pádlo. Obojí bylo těžké, ale na občasné svezení mi to úplně stačilo. Pak byl chvíli klid. Přesně dva roky.

Zase bylo léto, šílený pařák trval už mnoho dnů. Syn si usmyslel, že nutně potřebujeme nafukovací člun. Objednal přes e-shop nějaký zvláštní kousek pro dva. Byl to takový podivný mutant, jakýsi kajak, po jehož očesání zbylo jen dno. Vyzvednout jsme ho měli v Praze cestou ze Šumavy. Jenže jsme se zdrželi a před obchod se sportovním zbožím se s obytným přívěsem přiřítili čtvrt hodiny před zavírací. Takové zákazníky prodáváci milují. Vyslala jsem syna napřed řešit vyzvednutí a zatím se snažila zdolat obrubník a všechny nástrahy parkování ve velkém městě. Schvácená jsem vběhla dovnitř a tam čekalo velké zklamání. Bylo jasné, že hranici nosnosti toho „dvoumužného“ plavidla brzy překročíme, sto dvacet kilo není nic moc. Mladík se vyvíjí, určitě zmohutní, no a mně prostě chutná. Jeden pohled

U Lužických jezer v Německu

na juniora stačil, abych pochopila, že ten týden, který spolu máme strávit u vody v přívěsu o velikosti dvakrát tři metry, bude peklo.

„A nějaký normální paddleboard nemáte?“ vyhrkla jsem bez přemýšlení a předchozího studování parametrů, cen a důvěryhodných značek. V duchu jsem počítala, že jestli jsem během manévru při parkování odrovnala spojku, bude to celé komplet hodně drahá sranda.

Prahu jsme ten večer opouštěli s paddleboardem v kufru a pocitem, že Vánoce jsou letos v létě. Prostě jsme si nadělili. Čekal nás ještě týden volna, syn udal směr na sever k Lužickým jezerům. Německo máme rádi a k jezerům tam kvůli čisté vodě jezdíme pravidelně. Tentokrát to ale bylo úplně jiné. Brusle a kola jsme skoro nevytáhli. Střídavě jsme postávali na břehu a vyhlíželi jeden druhého. A právě tak jsme se střídali i v uvítacím projevu, který měl v drobných obměnách stejný obsah: „Kde jsi tak dlouho? Teď půjdu já, chci se taky svézt!“ Odplouvali jsme po tyrkysové hladině na stále delší výlety a začínalo být jasno. Jedno prkno je prostě málo.

Trvalo to jen pár měsíců a Ježíšek nám nadělil druhé. Tentokrát opravdu o Vánocích. Našel totiž na „Bazoši“ skoro nové a delší za slušný peníz. Má navíc gumy pro připoutání zavazadel nejen vpředu, ale taky vzadu. Bude to miláček. Začíná šťastné období objevování světa z vodní hladiny.

S dcerou Kristýnou objevujeme Spreewald

Poprvé proplouvám zdymadly, Lužická jezera

Tři generace na cestách. Spreewald

Revoluce s pádlem v ruce

Když člověk jednou ochutná svobodu, už mu není pomoci. Bude ji chtít znovu. Ta touha se ozývá čím dál silněji, zvlášť pokud je dotyčný toulavá duše, strádá v práci nebo prožívá vztahy, které ho svazují. Někdo už se s touhou po volnosti a objevování narodí. To je můj případ. Utíkala jsem do přírody už jako dítě. Dostala jsem od rodičů vždycky nařizeno být nejpozději do večere doma. Na ruku mi dali hodinky, na vodítko psa, do ruksaku svačinu. Vybavená jako malý tulák jsem mizela do našich milovaných Jizerských hor. Teď o mnoho let později mi vůbec nevádí prozkoumávat vodní krajiny, které jiní vodáci už dávno znají. I přesto zažívám pocity šťastného objevitele.

Jak běžel čas a děti odrostly, stala se ze mě kancelářská myš. To je někdy dost těžký úděl. Ve slabé chvílce jsem jednou v práci prohlásila, že už toho mám vážně dost, že sbalím to svoje prkno, spacák a odpluju do moře. To měl být zoufalý vtip. Až v druhé vlně emocí jsem si připustila, že by to teoreticky šlo. Mé kolegyně ten nápad docela pobavil. „Vždyť bys zmrzla, pořád je ti zima. A taky bysme ti chyběly.“ Popichujeme se navzájem dost často. „Nechyběly,“ odsekávám sebejistě. „Měla bys hlad,“ nedají se a připomínají, že jím často, vlastně spíš pořád. Slovní přestřelky jsou u nás na denním pořádku a někdy nabírají takové ráže, že nezasvěcené diváky uvádějí do rozpaků. „Vlastně, holky, budu potřebovat zalejt kytky,“ dochází mi, co všechno musím vyřešit, pokud budu chtít ty svoje výhrůžky překlomit do reality. Občas si lezeme na nervy, ale jinak se máme rády.

V zámečnictví jsem nechala udělat kopie klíčů od domu a rozdala je. „A můžu si na zahradě natrhat mátu do mojita?“ táže se pro pořádek, ale zároveň úplně zbytečně moje šéfová. „Jasně, můžeš si na to vzít klidně kosi, je jí dost.“ Ještě netuší, že bude mít jednou velkou zásluhu na mém návratu do práce z jedné dlouhé cesty.

Čím lehčí vybavení, tím víc místa pro jídlo

Tak se pomalu začaly rodit plány výprav a expedic na paddleboardu. Nejdřív jsem se toulala po jezerech a přehradách v okolí, pak i za polskou a německou hranicí. Svoboda na vodní hladině byla tak opojná, že jsem nemohla pochopit, proč jsem to nezkusila dřív třeba na lodi. Pohled z vody je úplně jiný než z přelidněných turistických stezek. Zároveň jsem zjistila, že se po každém pádlování vestoje cítím báječně po těle, takže se z toho rychle stala závislost. Chtěla jsem to prostě zažívat častěji.

S přibývajícímí roky člověku dochází, že cítit se dobře není samozřejmost. Došlo to i mně, přestože jsem měla dlouho pocit, že zrovna mě se to netýká. Pokládala jsem ty nářky ostatních za uříukané řeči lidí, kteří si nevážjí, že už mají odrostlé děti a zatím ještě neodkládají v koupelně zuby do skleničky. Viděla jsem to období jako ohromnou příležitost konečně dělat všechno, co člověka baví a na co dřív nebyl čas.

Když jsem se i já ocitla na prahu padesátky, žádný velký „rauš“ a „ejchuchů“ se nekonalo. Naopak. Bolí mě kdeco, šedivím a potřebuju víc odpočívát. „Mám jet na dovolenou? Blbost. Pár dnů válení u moře s plnou penzí mě nezachrání. Navíc musím zaplatit opravu střechy a taky auto se sype. Bude to stát spoustu peněz. Musím do práce a taky musím stihnout všechny ty věci, co jsem slíbila. A taky... Sakra, co já to vlastně všechno musím a co jsem komu všechno naslibovala?“ Občas se na někoho utrhnu. Jsem unavená a ze všeho nejvíc si potřebuju lehnout. A ráno zase do práce.

„Seš negativní,“ povídá mi jednou kolegyně, kterou jsem často chlácholila v kdejakém jejím trápení. „Já? To nemyslíš vážně,“ málem jsem se rozbředla, jak mě tím naštvala. Pak mi došlo, že má vlastně pravdu. Poslední dobou určitě. Dochází mi, že něco dělám špatně. Začínám se bičovat myšlenkou, jestli vím, co vlastně chci. Chci volný čas. Abych mohla být venku, nejlíp na vodě. V tom mám jasno. Trochu se to neslučuje s mým životním stylem chalupářky, práce je kolem domku pořád plno. Ale tuhle cestu jsem si vybrala, jsem v tom svém malém vesmíru šťastná. Třeba rovnání polínek v dřevníku je ten nejlepší lék proti trdomyslnosti. Zvlášť když se podaří získat to dřevo zadarmo. A jak pěkně voní a hřeje.

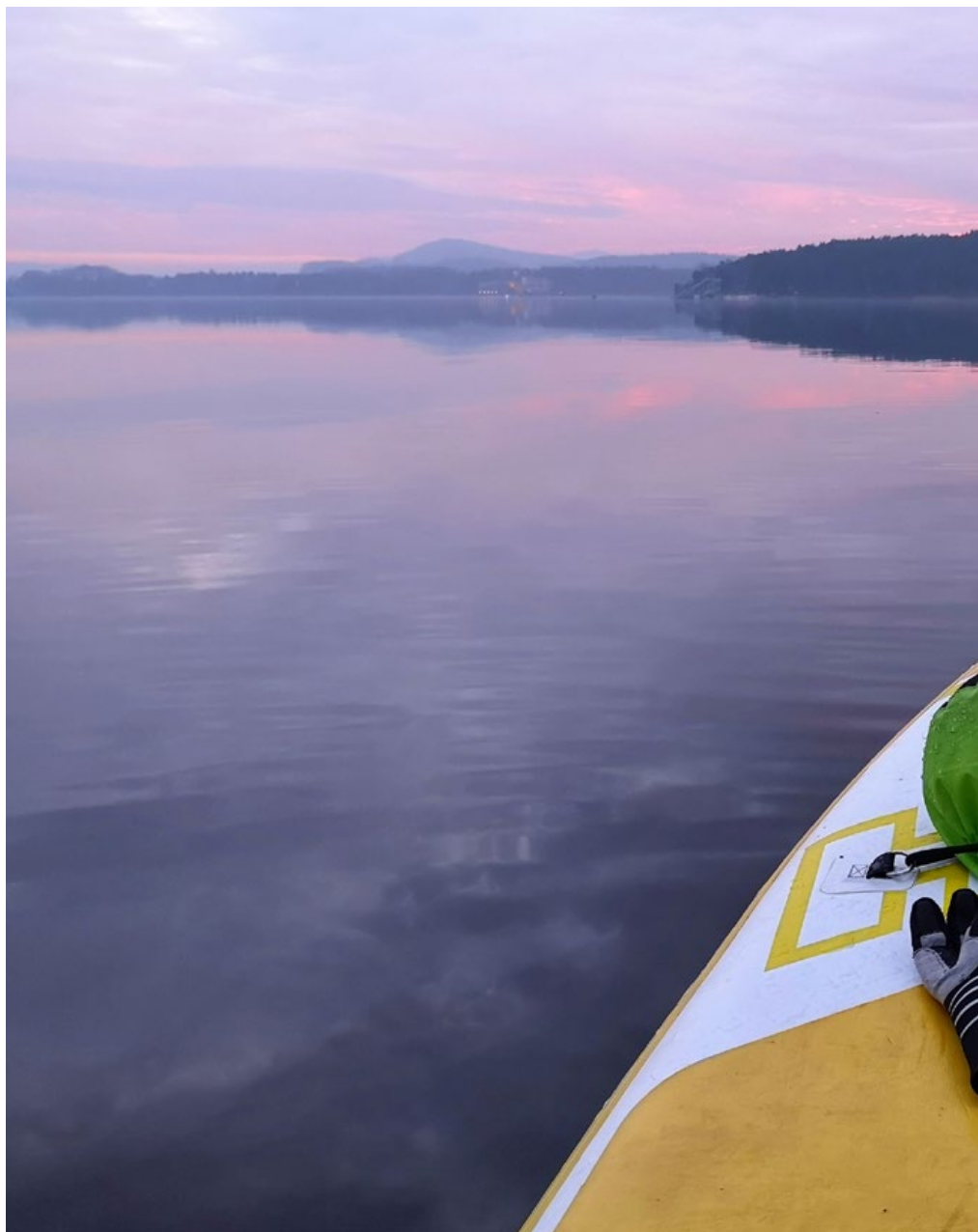
Horší je, že můj čas požírají ještě jiné věci. Třeba ty hry, které s námi pořád někdo hraje, protože nás bere jako nástroj k použití a objekt k vytěžení. Divný systém, proti kterému se ve mně všechno bouří. Musím se naučit říkat „ne“ a hned si srovnat v hlavě, komu slouží to „dobro“, které mi každou chvíli někdo vnucuje a kvůli kterému pak něco „musím“. Pro mě velká výzva. Ale umějí to jiní, tak se to naučím taky.

Nějaké úspěchy přece jen mám. Například odolávám tlakům, že bych si měla pořídit lepší auto, abych s tím starým nevypadala jako socka. Nebo ještě lépe že bych si měla vzít půjčku na vánoční dárky. A taky že můj stárnoucí ksicht zachrání drahá kosmetika. Nezachrání. Budu si ho stejně smažit na slunci. Většina lidí si kupuje pocit, že pro sebe něco dělají a že jsou lidmi na úrovni. To všechno stojí peníze, energii a právě ten čas. Všechno jen kvůli divadlu pro oko. Poznala jsem pár obdivuhodných lidí, kteří zaslouží velikou úctu, na většině z nich to na první pohled nebylo vidět. Byli nebo jsou velmi skromní. O to víc si jich vážím.

Mým cílem je potřebovat toho co nejmíň, aby na mě ta neviditelná chobotnice svými chapadly nedosáhla. Co doopravdy potřebuju, je být venku a víc spát. To za mě nikdo neudělá. Svůj čas si teď musím víc chránit, abych ho měla pro sebe a pro lidi, které mám ráda. Takže už chybí jen maličkost. Udržet směr, i když mi do toho bude foukat vítr „bočák“, aby mě zahnal jinam.

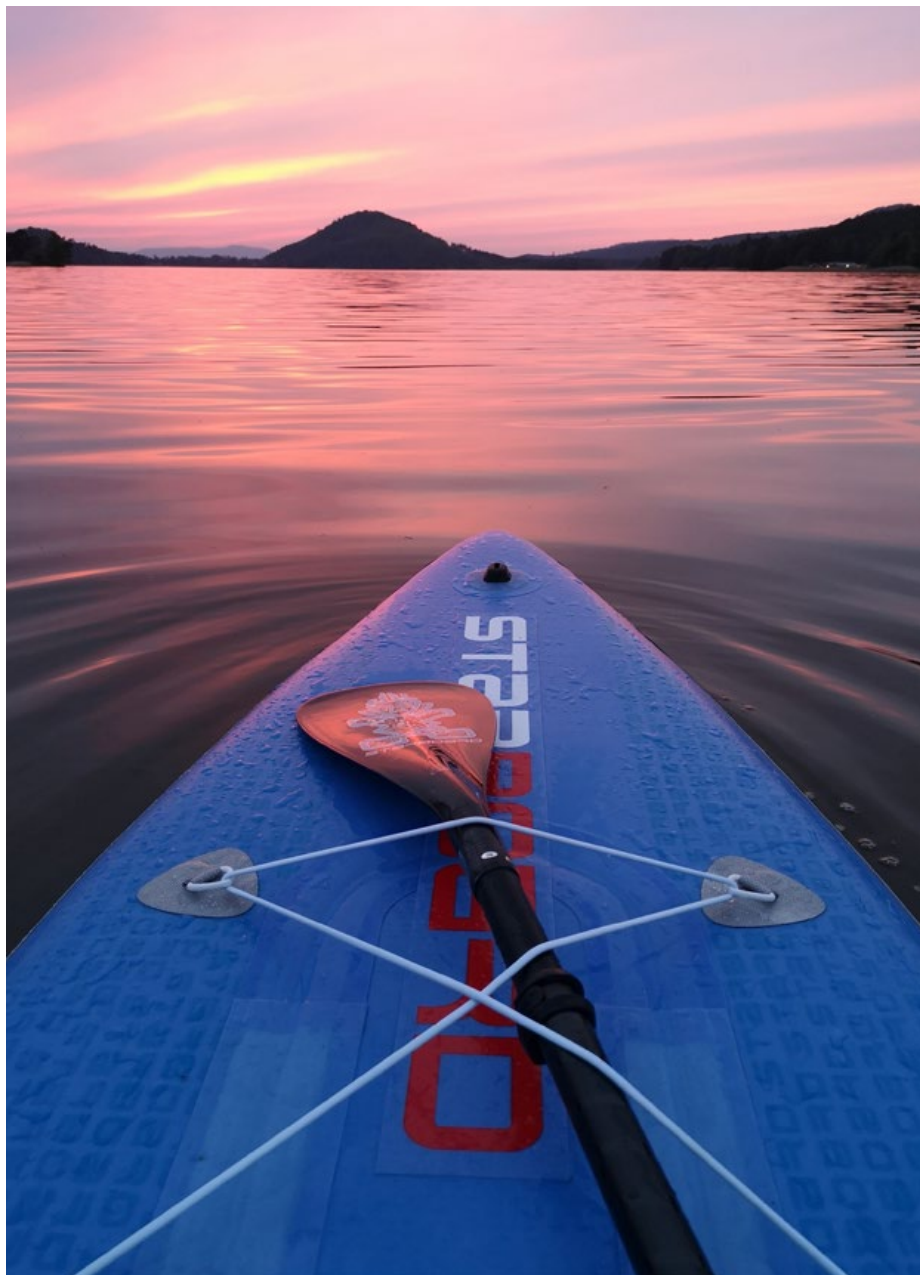
Jednoho dne jsem přišla z práce, v jedné ruce nákup, v druhé zelený balíček. „Ty sis koupila stan?“ zírá na mě nechápavě dospívající syn. „A na co? Vždyť máme bydlík. Říkala jsi, že pod stan už tě nikdo nedostane.“ Tváří se, jako bych se zbláznila. Je to pravda, řekla jsem to. Od té doby, co máme obytný přívěs, v něm sporák, lednici a měkké matrace, jsem až doteď necítila potřebu válet se venku po zemi. „Bydlík za paddleboardem tahat nemůžu, to je přece jasný,“ odbyla jsem jeho otravné dotazy.

Všechno kempovací vybavení z dob, kdy jsem jako mladá chodila po horách, rozkousaly myši nebo se někde ztratilo. Případně si ho někdo na věky vypůjčil. Po kouskách si teď dávám dohromady nové a lepší. Větrím blížící se svobodu a chci být připravená, říká se tomu „chytit druhé dech“.

V prosinci na Máchově jezeře

Romantika na Mácháci začátkem května

Štěchovice v zimě nezamrzají

Objevení světa – moje první řeka

Když zkoumám mapy, už jsem jednou nohou někde venku, daleko od všech starostí. Začala ve mně klíčit touha sbalit si batoh, přivázat ho na prkno a plout někam hodně daleko. Prostě pojmut to trochu expedičně.

„Zkus řeku, uvidíš, že se ti to bude líbit,“ popíchl mě kamarád Patrik, když pozoroval ten opožděný zrod vodáka a mé nadšení z pádlování po jezerech. „To ani náhodou, na to jsem stará. Nechci si natlouct,“ byla moje první reakce. Hned jsem se viděla, jak někde škrtám ploutví paddleboardu a padám na kameny. Pozorovat kamarády na divoké vodě je moc fajn, ale v tomhle mi fakt ujel vlak. Vyrostla jsem u klidné vody a té se držím. Má taky svoje kouzlo a na ní to umím. Ale třeba nějaké lehké vodnatější řeky bych zkusit mohla, to by asi šlo.

Poprvé s paddleboardem na řece - Lužická Nisa

Byla zima a mně vrtalo hlavou, kam se vydat. Mohla bych zjara vyrazit na Lužickou Nisu, máme ji za rohem. Dokud poteče dost vody, tak zatím splout aspoň horní část. Kde projede loď, projedu s prknem taky. Kalendář je přívětivý, slibuje o Velikonocích dlouhé volno. Navíc Nisa ústí do Odry, a když v práci pořád vyhrožuju, že odpádluju do moře, tak po té Odře bych se tam teoreticky mohla dostat. Pro jistotu si tisknu mapy a pečlivě studuju trasu. V záloze mám pár dnů dovolené, kdyby se ten vandr nějak protáhl.

„A nemůže se ti něco stát?“ stará se moje maminka, když jí oznamuju, že jedu na vodu a pár dnů nebudu doma. „Kdepak, tam jezdí na výlety rodiče s dětma. Neboj, je to úplná pohoda.“ Balím vestu, helmu, pepřový srej, plovák, kempovací náčiní a naši stařence žádné zbytečné detaily nesdělují.

Bez vodáckých zkušeností, ale s průpravou z hor a řady jiných vyloženin se na Velký pátek vrhám vstříc dobrodružství. Poprvé v životě se vydávám na řeku a toužím po ní plout až do moře. Raději k tomu nepřibírám svědky, bude to nejspíš velká ostuda. Jsem nefalšovaný zelenáč. S vypětím sil doveču bagáž na místo zvané Trojzemí kousek za Hrádkem nad Nisou. Stýkají se tu hranice tří států, Čech, Německa a Polska. Batoh věcí na táboření a k tomu ranec s desetikilovým plovákem se dost pronese. Obhlížím řeku, která tu Čechy opouští a dál tvoří hranici Německa s Polskem. Při pohledu na svižně tekoucí Nisu moje odhodlání kolísá. „Bože, to byl nápad. Ale přece to teď neotočím a nepojedu domů barvit vajíčka.“

Náležitě vybavena, v helmě a plovací vestě, odrážím od břehu. Už mě řeka unáší, je to nádhera. Cestou jsem potkala jen jednu kánoí a na ní dva německé kluky. Hned na jezu v Hirschwelde se ukázalo, že moje vybavení není úplně ideální. Je těžké. Třeba ten ešus, ke kterému mám citové pouto, protože jsem ho vyhrála na jedné prima akci v tombole, váží asi kilo. Ani podvozek od důchodcovské nákupní tašky se při přesunech v terénu moc neosvědčil. Slibuju nadělit si pořádná kajakářská kolečka hned z příští výplaty. Posadím na ně prkno, jako se to dělá s loděmi při obcházení jezů. Celou výbavu budu muset odlehčit.